

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol v právnej veci žalobkyne : **M. J.**, bývajúca v L., t.č. bývajúca H., zastúpená JUDr. J. M., advokátom v L., proti žalovanej : **R. K.**, bývajúca v H., zastúpenej JUDr. J. S., advokátom v L., **o zaplatenie 34 562,50 € s prísl.**, vedenej na Okresnom súde Lučenec pod sp. zn. 6 C 12/2010, o dovolaní žalobkyne proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici zo 7. februára 2012 sp. zn. 16 Co 36/2012

t a k t o :

Z r u š u j e uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici zo 7. februára 2012 sp. zn. 16 Co 36/2012 a vec mu vracia na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Lučenec rozsudkom z 30. novembra 2011 č.k. 6 C 12/2010-130 zamietol návrh žalobkyne, ktorým sa domáhala zaplatenia 34 562,50 € s prísl. ako peňažnej náhrady vo výške zodpovedajúcej podielu 5/8 k okamihu zrušenia darovacej zmluvy. Vykonaným dokazovaním dospel k záveru, že zo strany žalovanej nedošlo k bezdôvodnému obohateniu na úkor žalobkyne, pretože žalovaná spoluvlastnícky podiel k nehnuteľnosti v 5/8 nadobudla na základe právoplatnej darovacej zmluvy. Keďže nedošlo k bezdôvodnému obohateniu žalovanej, nemohlo dôjsť ani k premlčaniu práva. V prípade, ak by došlo k bezdôvodnému obohateniu žalovanej, toto právo by bolo vzhľadom na vznesenú námietku premlčania a na uplynutie všeobecnej trojročnej premlčacej lehoty v zmysle § 107 ods. 2 Občianskeho zákonníka premlčané.

Krajský súd v Banskej Bystrici na odvolanie žalobkyne uznesením zo 7. februára 2012 č.k. 16 Co 36/2012-147 odvolanie odmietol. V odôvodnení uviedol, že rozsudok okresného súdu bol právnenému zástupcovi žalobkyne doručený do vlastných rúk dňa 1. decembra 2011, dňom 16. decembra 2011 (piatok) žalobkyni uplynula odvolacia lehota. Vzhľadom na uvedené, nemal inú možnosť, ako podľa ustanovenia § 218 ods. 1 písm.a/ O.s.p. odvolanie

ako oneskorene podané odmietnuť. Z obsahu spisu vyplýva, že právny zástupca žalobkyne v deň, kedy bol spis predložený odvolaciemu súdu, bol nahliadnuť do spisu a v spise sa nachádza jeho podanie z 31.1.2012, ktoré bolo podané osobne na krajský súd 1.2.2012, v ktorom uvádza, že s podaným odvolaním súčasne podal aj žiadosť o odpustenie zmeškania lehoty z dôvodov tam uvedených. Toto tvrdenie právneho zástupcu žalobkyne zo spisu nevyplýva. Z pečiatky došlej pošty Okresného súdu Lučenec, ktorým je odvolanie žalobkyne opatrené vyplýva, že odvolanie bolo podané bez príloh a v samotnom texte odvolania k žiadosti o odpustenie zmeškania lehoty nedošlo. Žiadosť o odpustenie zmeškania lehoty nebola podaná ani odvolaciemu súdu, čo taktiež vyplýva z pečiatok došlej pošty odvolacieho súdu, ktorým je opatrená i tzv. predkladacia správa odvolaciemu súdu ako aj podanie právneho zástupcu žalobkyne zo dňa 31.1.2012, na ktorých nie sú uvedené žiadne prílohy. Proti rozsudku okresného súdu podala odvolanie prostredníctvom svojho právneho zástupcu žalobkyňa osobne na Okresnom súde Lučenec dňa 22.12.2011 po lehote ustanovenej v § 204 ods. 1 vety prvej O.s.p.

Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podala žalobkyňa dovolanie a navrhla, aby dovolací súd uznesenie odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na nové prejednanie a rozhodnutie. Uviedla, že jej právny zástupca sa na vyhlásení rozsudku dňa 30.11.2011 nezúčastnil, a tento mu bol doručený 1.12.2011, ktorý prevzala kancelária právneho zástupcu, nakoľko tento bol od 16.11.2011 práceneschopný. Dňa 20.12.2011 sa právny zástupca dostavil do kancelárie, keď bol v uvedený deň na kontrole u svojho obvodného lekára a pri kontrole došlej pošty zistil, že uvedený rozsudok mu bol doručený poštou 1.12.2011, v dôsledku čoho podal voči nemu odvolanie a zároveň k odvolaniu pripojil žiadosť o odpustenie zmeškania lehoty v zmysle § 58 ods. 1 O.s.p., ktorú odôvodnil, nakoľko zmeškanie lehoty považoval za ospravedlniteľné. Uvedenú žiadosť o odpustenie zmeškanej lehoty podal osobitne, o čom svedčí aj podacie razítko Okresného súdu v Lučenci zo dňa 22.12.2011, táto bola podaná trikrát, z čoho jednu kópiu si ponechal. Bolo povinnosťou odvolacieho súdu, keďže mal k dispozícii prípis jej právneho zástupcu urobiť opatrenia, zistiť, či bola skutočne podaná aj žiadosť o odpustenie zmeškania lehoty, čo sa však nestalo a odvolanie bez tohto šetrenia Krajský súd v Banskej Bystrici odmietol. Ak odvolací súd nesprávne odmietol odvolanie, ako oneskorene podané, odňal tým účastníkovi konania možnosť konať pred súdom a je tu teda daný dôvod dovolania podľa § 237 písm.f/ O.s.p., ktoré dôvody sa vzťahujú aj na prípustnosť dovolania proti uzneseniu odvolacieho súdu podľa § 239 O.s.p.

Žalovaná vo svojom vyjadrení navrhla dovolanie žalobkyne odmietnuť a priznať jej trovy dovolacieho konania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.) skúmal najskôr, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 236 a nasl. O.s.p.).

Dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci rozhodol odvolací súd uznesením. Dovolanie žalobkyne smeruje proti uzneseniu, ktorým bolo jej odvolanie odmietnuté ako oneskorene podané.

Podľa § 239 ods. 1 O.s.p. je dovolanie prípustné proti uzneseniu odvolacieho súdu, ak a/ odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvého stupňa, b/ odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločenstiev (§ 109 ods. 1 písm.c/ O.s.p.) na zaujatie stanoviska. Dovolanie nie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa odmietlo odvolanie proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa o zamietnutí návrhu na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm.c/ O.s.p.

Podľa § 239 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c/ ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky.

Podľa § 239 ods. 3 O.s.p. ustanovenia odsekov 1 a 2 neplatia, ak ide o uznesenie o príslušnosti, predbežnom opatrení, poriadkovej pokute, znalečnom, tlmočnom a o trovách konania, ako aj o tých uzneseniach vo veciach upravených Zákonom o rodine, v ktorých sa vo veci samej rozhoduje uznesením.

Prípustnosť dovolania vo vzťahu k odmietajúcemu výroku napadnutého uznesenia z § 239 O.s.p. vyvodit' nemožno, nakoľko sa nejedná ani o jedno z tých rozhodnutí, proti ktorému je v zmysle odsekov 1 a 2 tohto ustanovenia dovolanie prípustné.

So zreteľom na ustanovenie § 242 ods. 1 druhá veta O.s.p., ktoré ukladá dovolaciemu súdu povinnosť skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p., dovolací súd sa neobmedzil len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 239 O.s.p., ale sa komplexne zaoberal otázkou, či konanie nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 písm.a/ až g/ O.s.p., teda či v danej veci nejde o prípad nedostatku právomoci súdu, spôsobilosti byť účastníkom konania, riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, o prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, prípad absencie návrhu na začatie konania, hoci bol podľa zákona potrebný, prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať a rozhodovania vylúčeným sudcom, či konania súdom nesprávne obsadeným. Vady uvedené v § 237 písm.a/ až e/ a g/ O.s.p. dovolateľka nenamietala, a ich existenciu po preskúmaní obsahu spisu nezistil ani dovolací súd.

Pod odňatím možnosti pred súdom konať treba rozumieť taký vadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia jeho procesných práv priznaných mu v občianskom súdnom konaní (napr. právo zúčastniť sa pojednávania, robiť prednesy, navrhovať dôkazy a pod.) za účelom obhájenia a ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. K odňatiu možnosti konať pred súdom môže dôjsť nielen činnosťou súdu, ktorá rozhodnutiu predchádza, ale aj samotným rozhodnutím. Takýmto rozhodnutím môže byť aj uznesenie o odmietnutí odvolania z dôvodu jeho oneskorenosti, keď záver súdu o tejto otázke nebol správny.

Žalobkyňa tvrdila, že odvolací súd jej odvolanie odmietol ako oneskorene podané bez toho, aby súd prvého stupňa rozhodol o jej žiadosti o odpustenie zmeškania lehoty, pričom o tom, že takúto žiadosť podala mal vedomosť minimálne z jej prípisu z 31.1.2012, ktorý osobne podala dňa 1.2.2012 na Krajský súd v Banskej Bystrici. Tým, že odvolací súd nesprávne odmietol odvolanie ako oneskorené, odňal jej ako účastníčke konania možnosť konať pred súdom a teda je tu daný dôvod dovolania podľa § 237 písm.f/ O.s.p.

Podľa § 58 ods. 1 O.s.p. súd odpustí zmeškanie lehoty, ak by účastník alebo jeho zástupca zmeškal z ospravedlniteľného dôvodu a bol preto vylúčený z úkonu, ktorý mu patrí. Návrh treba podať do 15 dní po odpadnutí prekážky, a treba s ním spojiť i zmeškaný úkon.

Ak ide o návrh na odpustenie zmeškania lehoty pri odvolaní, o tomto návrhu rozhoduje prvostupňový súd.

Z obsahu spisu je zrejmé (viď č.l. 135), že žalobkyňa podala dňa 22.12.2011 osobne na Okresný súd Lučenec odvolanie proti rozsudku Okresného súdu Lučenec z 30.11.2011 č.k. 6 C 12/2010-130. S týmto svojím zmeškaným úkonom podala taktiež žiadosť o odpustenie zmeškania lehoty osobitne dňa 22.12.2011 na Okresnom súde Lučenec, nevedno prečo nebola zažurnalizovaná táto žiadosť spolu so zmeškaným úkonom v spise, túto žiadosť doložil do spisu zástupca žalobkyne pri výsluchu na prvostupňovom súde dňa 12.2.2013 (viď č.l. 184). O tejto žiadosti o odpustenie zmeškania lehoty súd prvého stupňa nerozhodol, túto vadu neodstránil ani odvolací súd predtým, než odmietol odvolanie ako oneskorene podané, hoci zástupca žalobkyne prípisom z 31.1.2012, ktorý bol osobne podaný na odvolací súd dňa 1.2.2012 oznamoval odvolaciemu súdu „S podaným odvolaním som súčasne podal aj žiadosť o odpustenie zmeškania lehoty z dôvodov tam uvedených, o čom som dodnes nebol oboznámený, ako sa súd s touto žiadosťou vysporiadal“.

Zo spisu je zrejmé, že spolu s odvolaním (č.l. 135) požiadala žalobkyňa v súlade s ustanovením § 58 O.s.p. o odpustenie zmeškania lehoty na odvolanie (č.l. 184). O odmietnutí odvolania pre oneskorenosť nemalo byť za tejto situácie rozhodnuté skôr, než po právoplatnom rozhodnutí súdu o tejto žiadosti. Ak odvolací súd odvolanie ako oneskorené bez ďalšieho odmietol a žiadosťou žalobkyne z č.l. 184 (o ktorej v prvom stupni je príslušný rozhodnúť okresný súd) sa nezaoberal, zaťažil konanie vadou, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (ak by bolo zmeškanie lehoty žalobkyne odpustené, záver o oneskorenom odvolaní by sa neuplatnil).

Ak odvolací súd odmietol odvolanie pre oneskorenosť skôr, než bolo právoplatne rozhodnuté o žiadosti odvolateľky o odpustenie zmeškania lehoty na podanie odvolania, žalobkyňi odňal možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 písm.f/ O.s.p. a realizovať tie procesné práva, ktoré jej Občiansky súdny poriadok za účelom ochrany ich práv a oprávnených záujmov priznáva (§ 204 O.s.p.).

Vzhľadom na výskyt procesnej vady konania uvedenej v § 237 O.s.p., ktorá zakladá prípustnosť dovolania žalobkyne a zároveň aj jeho opodstatnenosť (§ 241 ods. 2 písm.a/ O.s.p.) zrušil Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnuté uznesenie odvolacieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 243b ods. 1 O.s.p.).

V ďalšom konaní bude nutné, aby súd prvého stupňa najprv rozhodol o žiadosti žalobkyne z č.l. 184 a až potom bude namieste vec znova predložiť odvolaciemu súdu k rozhodnutiu o podanom odvolaní.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 . 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 31. marca 2014

JUDr. Jozef Kolcun, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Jarmila Uhlířová